

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ ΕΠΑΛ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Αυτό το ρομπότ γράφει ποίηση και δημιουργεί έργα τέχνης

Το ακόλουθο (διασκευασμένο) κείμενο αντλήθηκε από δελτίο Τύπου που δημοσιεύτηκε στον διαδικτυακό ιστότοπο <https://www.ertnews.gr/eidiseis/> (28.11.2021).

Η Ai-Da, το πρώτο υπερρεαλιστικό ανθρωποειδές ρομπότ-καλλιτέχνης στον κόσμο, έγραψε ένα ποίημα, για να τιμήσει τον μεγάλο Ιταλό ποιητή Δάντη. Την προηγούμενη Παρασκευή (26/11/2021) η Ai-Da απήγγειλε το ποίημά της στο φημισμένο Μουσείο Ashmolean του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης, στο πλαίσιο μιας έκθεσης για τα 700 χρόνια από τον θάνατο του Δάντη. Η Ai-Da διάβασε τη «Θεία Κωμωδία» και, στη συνέχεια, αφού μελέτησε τα μοτίβα ομιλίας του έπους με τη βοήθεια αλγόριθμων, δημιούργησε το δικό της ποίημα.

Ο εφευρέτης του ρομπότ, Άινταν Μέλερ, είπε ότι η ικανότητα της Ai-Da να μιμείται την ανθρώπινη γραφή είναι «τόσο μεγάλη που, αν διαβάσεις το ποίημά της, δεν θα καταλάβεις ότι δεν έχει γραφτεί από άνθρωπο». Το πρότζεκτ Ai-Da αναπτύχθηκε, για να συμβάλει στη συζήτηση σχετικά με την ηθική της περαιτέρω ανάπτυξης τεχνητής νοημοσύνης που θα μπορεί να μιμείται ανθρώπινες συμπεριφορές, δήλωσε ο Μέλερ στο CNN. «Επιτέλους, όλοι μας συνειδητοποιούμε ότι η τεχνολογία έχει σημαντικό αντίκτυπο σε όλες τις πτυχές της ζωής και επιδιώκουμε να κατανοήσουμε πόσα ακριβώς μπορεί να κάνει και τι μπορεί να μας διδάξει για τον εαυτό μας», πρόσθεσε.

Η Ai-Da, εκτός από ποίηση, δημιουργεί και έργα τέχνης και μάλιστα έφτιαξε ένα για την έκθεση που είναι αφιερωμένη στον Δάντη, που ονομάζεται «Eyes Wide Shut». Το έργο έδειξε πόσο συνηθισμένα είναι τα ανθρώπινα όντα και πως τείνουμε να επαναλαμβάνουμε ενέργειες, λέξεις και μοτίβα συμπεριφοράς, είπε ο επιστήμονας, γεγονός που υποδηλώνει ότι τελικά εμείς είμαστε τα ρομπότ. «Μέσω της Ai-Da και της χρήσης της τεχνητής νοημοσύνης, μπορούμε να μάθουμε για τον εαυτό μας περισσότερο από ποτέ. Η Ai-Da μάς δίνει την ευκαιρία να δούμε τα δικά μας μοτίβα και τις συνήθειές μας, καθώς τη βλέπουμε να μας μιμείται», δήλωσε ο Μέλερ.

Ο δημιουργός της, πάντως, πιστεύει ότι η Ai-Da μπορεί να είναι πρωτοπόρος στον κόσμο της τεχνητής νοημοσύνης και ότι αυτό που παράγει -είτε πρόκειται για ποίηση, είτε για έργα τέχνης ή για κάτι άλλο- θα διευρύνει τα όρια των επιτευγμάτων της τεχνολογίας.

Τέλος, θα μας επιτρέψει να μάθουμε πράγματα για τον εαυτό μας, μέσα από τα μάτια ενός ρομπότ.

A3. Το κείμενο παραθέτει πληροφορίες για τα επιτεύγματα του πρώτου υπερρεαλιστικού ανθρωποειδούς ρομπότ - καλλιτέχνη. Σε άρθρο (200-250 λέξεων) το οποίο θα δημοσιευτεί στο ηλεκτρονικό περιοδικό του σχολείου σου, παρουσιάζεις συνοπτικά την είδηση αυτή και αναφέρεσαι στις αλλαγές που έχει επιφέρει η τεχνολογική εξέλιξη στις τέχνες.

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΤΑΣΟΥΛΑ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΟΥ (1954 -)

Ποιητική Τεχνολογία

Το ποίημα περιλαμβάνεται στην ποιητική συλλογή της Τασούλας Καραγεωργίου «Ποιητική Τεχνολογία» (εκδ. Κέδρος, Αθήνα, 1998).

Χαίρε, ω χαίρε

ποίημα

από τα σπλάχνα του υπολογιστή βγαλμένο

με δύο κλικ σε κατεδαφίζω

και σε τρεις μέρες σε χτίζω

σε κάνω κάθετο

σε οριζοντιώνω

σε επιλέγω

και σε ακυρώνω

σε ανατρέπω

και σε μετατρέπω

Αν θέλω, το στυλ σου αλλάζω

τώρα τα γράμματά σου πλαγιαίζω

τα μεγαλώνω,

τα κάνω δεκάρια

Τα μικραίνω,

τα κάνω εφτάρια.

Εκδικούμαι για τους ποιητές που ικετέψαν

κι ένα νεύμα σου μάταια γυρέψαν.

Λοιπόν, τα άειδε και τα έννεπε¹ τέλος.
Θα σε σβήσω απ' την μνήμη αν δεν θέλω.
Έχω επάνω σου μια εξουσία:
όσο ανθίστασαι², θ' αλλάζω στοιχεία.
Σωρό με πεσσούς³ θα σε κάνω

Να σωριάσω τα κομμάτια μου επάνω.

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Το ποιητικό υποκείμενο νιώθει πως έχει «εξουσία» πάνω στο δημιούργημά του. Ποιες δυνατότητες του ηλεκτρονικού υπολογιστή τού δίνουν την αίσθηση ότι ασκεί απόλυτο έλεγχο στο ποιητικό δημιούργημα; Πώς νομίζεις ότι η τεχνολογία επιδρά γενικότερα στη σύγχρονη καλλιτεχνική παραγωγή;

ή

2. Στο ποίημα παρατίθενται λέξεις από τα προοίμια των ομηρικών επών, ως δείγμα της αγωνίας των ποιητών για έμπνευση από αρχαιοτάτων χρόνων. Σε κείμενό σου με τίτλο «Γράμμα στον Όμηρο», το οποίο θα ενταχθεί σε μία ομαδική σχολική εργασία με αντικείμενο τις σύγχρονες μορφές τέχνης, εξηγείς πόσο έχουν επηρεάσει τα τεχνολογικά δεδομένα της εποχής μας την ποιητική δημιουργία, αντλώντας στοιχεία από το ποίημα.

Μονάδες 25

---

1 άειδε και τα έννεπε: λέξεις από τον πρώτο στίχο της Ιλιάδας και της Οδύσσειας αντίστοιχα (Μῆνιν ἄειδε, θεά... - Ἄνδρα μοι ἔννεπε, Μοῦσα...), όπου ο Όμηρος επικαλείται τη Μούσα, αναζητώντας την έμπνευση

2 ανθίστασαι: αντιστέκεσαι

3 πεσσοί: τα πιόνια ή πούλια επιτραπέζιου παιχνιδιού